

Vi er de SANDe eksperter

Vi har alle sammen set billeder af politikere stå smilende ved siden af en hjemløs, en borger med et handicap eller en erhvervsleder.

Signalet er tydeligt: her står to personer, der har haft en god samtale om et givent emne. Om det handler om hjemløshed, livet med et handicap eller fordelene ved at støtte opsætningen af vindmøller er sådan set ligegyldigt. Det er signalet om dialog og interessetilkendegivelse, der er vigtigt. Men bliver det til mere og andet end det – interesse for hinandens synspunkter? Og skal det det?

For hjemløse er møder med politikere vigtige. Hjemløses stemmer er normalt spæde i den politiske debat. Vi føler ikke, at det er hjemløses behov, der tilgodeses i de politiske prioriteringer.

Møder ændrer noget for den eller de hjemløse, der deltager i mødet. De føler sig set, hørt og forstået. Det giver også politikeren et indblik i hjemløshed, som vedkommende måske ikke havde før. Hvis det sker, har mødet været en succes for SAND. Et af SANDs formål er at nuancere billedet af borgere i hjemløshed.

Folkemøde – hvorfor?

Det er også for at nuancere billedet af hjemløshed, at vi på Folkemødet år efter år. I år har vi hele 8 forskellige former for egenfortællinger fra hjemløse. Vi vil både nuancere "folkets" og politikeres opfattelse af hjemløshed. Hjemløsefortællingerne kan stå alene, som et vidnesbyrd om de problemer fortælleren har haft i livet eller står i nu og her. Om problemerne eller selvskabte, en følge af en opvækst i armod af alle slags eller skyldes strukturelle forhold, er i denne forbindelse – indblik i fortællerens liv – ligegyldigt. Tilskueren må selv lægge politiske tolkninger på fortællingen.

I andre sammenhænge og især i de mange debatter vi også har på Folkemødet, bruger vi ofte og gerne eksempler fra egenfortællinger til at illustrere problemer, og som afsæt til forslag til indsatser, der kunne have forhindret problemet i at opstå. Hvad der kunne have forhindret en social deroute for én hjemløs, kan givet forhindre flere borgere i at havne i hjemløshed i fremtiden.

Folkemødet er skabt til folket. Men noget tyder på, at det er blevet mere elitært, med lukkede møder, hvor hjemløse i hvert fald ikke inviteres med. I teorien er der trods alt stadigvæk mulighed for at top og bund af samfundet – og alt indimellem – kan mødes til debatter.

I SAND har vi et erklæret mål om at give så mange "brugere" taletid som muligt. Vi har lavet talerørsscenen, som vi inviterer alle til at lave en debat på. Vi har dog et krav om at man skal tage en bruger med på scenen; en udsat borger, kan man også sige.

Vi vil insistere på at også stemmer fra bagsiden af velfærdsmønten kan komme til orde. Vi forsøger os med nye former for debatter. Det skal ikke kun være 4 mænd i blå skjorter, der står på scenen og har en mikrofonholdende kendis til at understøtte deres budskaber.

Det skal være indhold frem for indpakning, der er dominerende. De hjemløse vi stiller på scenen, har lært at stille skarpt på de ting de har oplevet i livet, som har gjort en forskel. På godt og ondt. Det onde har de lært at formulere, så det gør mindst muligt ondt at tale om. For at få både den personlige fortællings pointer frem og det bedste afsæt for fremtidige politiske tiltag, skal vi tale om de ting der er svære. Vi skræller al indpakning af, til der kun står "den nøgne sandhed tilbage", som der står i beskrivelsen af en af vores debatter.

Vi vil bytte om på de vante roller. I "Victoria og hjemløsemonopolet" er det hjemløse der er monopolet, og enhedslistens socialordfører, der er den, der præsenterer

dilemmaerne. For en gangs skyld bliver hun ikke den der afæskes en forklaring, men sat i spørgerens rolle.

Hjemløse skal inddrages, hvis løsninger skal findes

"Intet om os uden om os" er Landsforeningen for Psykiatribrugeres motto. De er som SAND en brugerorganisation, som insisterer på at brugernes stemme skal gælde ud over det politiske landskab. De har en vigtig pointe. Du kan meget let bliver en modspiller, hvis du ikke inviteres med på holdet. Den vigtigste pointe er dog at ved at inddrage dem det handler om, får man i højere grad tilbud der afspejler det behov målgruppen har. Om det så er herberg, jobcentre, psykiatri eller samfundet som sådan det handler om, er sådan set ligegyldigt.

Den overordnede morale er at du kun bliver en del af samfundet, får lyst til at bidrage med konstruktive løsninger, hvis du inddrages i beslutningsprocesserne. Det være sig for dit eget liv, hvor hjemløse alt for ofte føler at systemet trækker løsninger ned over dig, eller det kan handle om tilbud til hjemløse, såsom herbergstilbud og misbrugsbehandling.

Den bedrevidende holdning, som meget let kan indfinde sig, når man møder mennesker, hvor man ikke kan se sig fri for at mene de har taget nogle forkerte skridt i livet, bliver vi nødt til at lægge på hylden og være lydhøre for hvad de har at sige. Som en hjemløs sagde til mig for mange år siden: "Du skal lytte til hvad jeg siger, når jeg er ædru, og gøre hvad jeg har sagt, når jeg er fuld". Han vidste godt at han var røvirriterende, når han var på druk og kun stoppede, hvis man satte ham stolen for døren. Men vi er alle individuelle individer, med ønsker for livet. De ønsker bliver vi nødt til at fremelske. Det er her håbet om et andet og et bedre liv skal fødes.

Hvis du sætter scenen rigtigt for hjemløse, kan du få den største visdom ud af dem. Og visdom er til for at blive brugt.

